

Bezpieczne pozyskiwanie drewna na potrzeby gospodarstwa rolnego

Kasa
Rolniczego
Ubezpieczenia
Społecznego

KRUS- Informacja

Okres od późnej jesieni do wczesnej wiosny to czas kiedy nie ma prac polowych a rolnicy przystępują do przeglądów i napraw maszyn po sezonie oraz pozyskują i przygotowują drewno na potrzeby gospodarstwa. W gospodarstwie rolnym drewno wykorzystywane jest do różnych celów, m.in. do ogrzewania powierzchni mieszkalnej i gospodarczej, do przygotowywania karmy dla zwierząt, jako materiał stosowany do budowy płotów, zagród, więźby dachowej itp.

Wycinka drzew w lesie, sadzie, i na nieużytkach wiąże się z dużym ryzykiem wypadku, rocznie podczas wykonywania czynności związanych z pozyskiwaniem drewna wypadkom ulega prawie dwa tysiące rolników w tym kilku traci życie. Niebezpieczne zdarzenia występują podczas cięcia, rąbania oraz w czasie transportu drewna. Do licznych okaleczeń i amputacji dłoni dochodzi podczas cięcia drewna na pilarkach tarczowych - zwykle na urządzeniach domowej konstrukcji nieposiadających osłon zabezpieczających przed pochwyceniem przez tarczę piły, wokół których bywa nieuprzątnięta i śliska nawierzchnia. Podobne urazy są odnotowywane, także podczas rozłupywania kłocy drewna na mniejsze, gdy rolnicy używają niestabilnych, zniszczonych pieńków, a rozłupywany materiał przytrzymują ręką. Niebezpieczne urazy ciała występują także podczas pracy z pilarkami łańcuchowymi. Najczęściej w wyniku odbicia - cięcie górną końcówką prowadnicy, lub zakleszczenia wynikającego z nieprawidłowej obsługi urządzenia.

Warto pamiętać przed przystąpieniem do pozyskiwania drewna, że czynności te są obarczone dużym ryzykiem wypadku. Do pracy należy przystępować w pełni dyspozycyjnym, zdrowym, wypoczętym, skoncentrowanym, najlepiej w towarzystwie drugiej osoby. Praca po spożyciu alkoholu jest niedopuszczalna - spożycie nawet niewielkiej ilości alkoholu osłabia czujność i koncentrację a wówczas nietrudno o wypadek. Należy także zadbać o ład i porządek w miejscu wykonywania czynności aby nie doszło do potknięcia o zalegające wokół drewno lub inne przedmioty, stosować odpowiednie ubranie robocze przylegające do ciała bez odstających luźno zwisających części, a także ochrony osobiste (buty na protektorowanej podeszwie ze wzmocnionymi noskami, rękawice, kask z osłoną twarzy, okulary, ochronniki słuchu, maseczki przeciwpylowe) oraz przestrzegać następujących zasad w trakcie prac przy pozyskiwaniu drewna:

1. Ścinanie i obalanie drzewa

- sprawdzić przed rozpoczęciem pracy stan techniczny pilarki spalinowej (działanie hamulca bezpieczeństwa i innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo pracy, napięcie i ostrość łańcucha tnącego, obroty biegu jałowego, prawidłowe smarowanie łańcucha tnącego),
- zachować ergonomiczną, stabilną pozycję ciała (pracować w lekkim rozkroku, trzymając pilarkę blisko ciała, nie pracować pilarką powyżej linii barków),
- ustalić przed przystawieniem do ścinki kierunek obalania drzewa i upewnić się czy w strefie niebezpiecznej (dwukrotna wysokość drzewa) nie przebywają osoby postronne,
- ustalić zasady komunikowania się osób przebywających w strefie zagrożenia i przygotować ścieżkę oddalenia,
- ściągać drzewa na ziemię bezpośrednio po ścięciu, zachowując szczególną ostrożność, nie należy odcinać kawałków drzewa od odziomka drzewa zawieszonoego,
- nie przebywać pod złamanym, opierającym się lub zwisającym wierzchołkiem drzewa,
- z uwagi na możliwe odbicia drewna i zakleszczenia prowadnicy szczególną uwagę należy zachować przy przerzynce naprężonych pni i gałęzi (np. wywrotów), a także przy ścinaniu drzew pochylonych oraz suchych dziuplastych, wypróchniałych w środku ponieważ drzewo takie może nieoczekiwanie złamać się podczas cięcia lub upaść w nieprzewidzianym kierunku,

2. Transport drewna do gospodarstwa

- nie przekraczać dopuszczalnych norm dźwigania - mężczyźni 30 kg przy pracy

stałej, 50 kg przy pracy dorywczej (do 4 razy na godzinę w ciągu 4 godzin/dobę),

- zabezpieczyć pasami spinającymi przewożony ładunek przed upadkiem,
- nie przewozić innych osób na transportowanym drewnie, zaczepie lub innym nieprzystosowanym do transportu miejscu,
- oznakować i oświetlić transport w czasie poruszania się po drodze publicznej,
- zachować szczególną ostrożność podczas pokonywania wzniesień i pagórków - zabrania się jazdy z wyłączonym silnikiem lub z rozłączonym napędem "na luzie" ,
- jechać z bezpieczną prędkością, bez ostrych skrętów,

3. Rozładunek drewna

- przygotować stabilne podłoże pod miejsce składowania drewna,
- ustalić sposób komunikowania się osób zajmujących się rozładunkiem drewna,
- upewnić się czy w pobliżu nie ma osób postronnych,
- zabezpieczyć środek transportu przed niekontrolowanym stoczeniem lub przemieszczeniem,

4. Przecinananie i rąbanie drewna

- zadbać o ład i porządek oraz właściwe oświetlenie w miejscu cięcia drewna,
- ustawić pilarkę tarczową na równym, twardym podłożu i zabezpieczyć przed przesuwaniem,
- nie zbliżać palców do tarczy piły; do popychania materiału stosować popychacze,
- używać pilarek tarczowych wyposażonych w osłony, podajniki, wyłącznik, znajdujący się w zasięgu ręki osoby obsługującej urządzenie. Pilarka do cięcia wzdłużnego powinna być wyposażona w klin rozszczepiający, a stosowana przy cięciu poprzecznym, w mechanizm doprowadzający materiał (sanki, ruchomy stół lub koziół wahadłowy),
- dobrać wielkość tarczy i rodzaj zębów do grubości i rodzaju przerzynanego materiału,
- nie stać na linii możliwego odrzutu w trakcie przesuwania przerzynanego materiału,
- nie pracować na pilarce z uszkodzoną i wyeksploatowaną tarczą,
- stosować stabilny, odpowiedni do wzrostu pieńki,
- nie przytrzymywać rozłupywanego drewna ręką.

Andrzej Sondej
Starszy Inspektor
KRUS PT Kolbuszowa